

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS TEISMO EKSPERTIZĖS CENTRĄ

2022-05-05 Nr. 4D-2022/1-107
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2022 m. sausio 28 d. gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundą dėl Lietuvos teismo ekspertizės centro (toliau vadinama ir – Teismo ekspertizės centras, LTEC) pareigūnų veiksmų, nepateikiant atsakymo į Pareiškėjo kreipimąsi (toliau vadinama ir – Skundas).

2. Skunde rašoma:

2.1. „2021 m. gruodžio mėn. 15 dieną su skundu kreipiausi į Vilniaus apygardos administracinę teisumą Dėl Lietuvos Teismo Ekspertizės Centro (LTEC) direktoriaus [...] netinkamai išnagrinėto skundo Nr. S-1016. Skundą siunčiau į Vilniaus apygardos administracinę teisumą per Lietuvos Teismo Ekspertizės Centrą“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „2022 m. sausio mėnesį man paskambinus į Lietuvos Teismo Ekspertizės Centrą direktoriaus pavaduotojas atsakė, kad skundą turiu siųsti tiesiogiai Vilniaus apygardos teismui. Į mano 2021 m. gruodžio mėn. 15 d. teiktą skundą Vilniaus apygardos teismui LTEC jokio paaiškinamo rašto neatrašė.“

2.3. „Kiek man žinoma, administraciniai skundai siunčiami per instituciją, kurios veiksmai yra skundžiami. LTEC direktoriaus G. M. rašte Nr. S-1016 konkreti apskundimo tvarka nebuvo nurodyta tik paminėta, kad yra tokia tvarka.“

3. Pareiškėjas prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierė 2022 m. kovo 8 d. raštu Nr. 4D-2022/1-2373D-566 kreipėsi į Teismo ekspertizės centrą prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

Teismo ekspertizės centras 2022 m. kovo 23 d. atsakymu Nr. S-275 Seimo kontrolierę informavo:

4.1. „2021 m. spalio 28 d. LTEC buvo gautas X skundas dėl eksperto K.G. 2021-03-16 ekspertizės išvadų ekspertizės akte Nr. 11K-355 (20). Išnagrinėjus skundą, X 2021 m. lapkričio 16 d. raštu Nr. S-1016 buvo pateiktas LTEC atsakymas ir nurodyta atsakymo apskundimo tvarka, vadovaujantis 2007 m. rugpjūčio 22 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“

(toliau – Taisyklės) 47 punktu ir Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 23 straipsnio 6 dalimi ir 29 straipsniu.

2021 m. gruodžio 15 d. LTEC buvo gautas elektroninis laiškas su X skundo dėl LTEC netinkamai išnagrinėto skundo adresuoto Vilniaus apygardos administraciniam teismui skaitmenine kopija.“

4.2. „Susipažinus su X 2021 m. gruodžio 15 d. elektroniniu laišku, buvo nustatyta, kad laiškas neturi prašymo požymių, t. y. nenurodyta, kad kreipiamasi į LTEC, nesuformuluotas joks konkretus ir aiškus prašymas ar reikalavimas LTEC, nepateikta pasirašyto prašymo skaitmeninė kopija, prašymas nepasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu ar kitokiu būdu, kuris leistų asmenį identifikuoti arba patikrinti prašymo autentiškumą. Atsižvelgiant į tai, X elektroninis laiškas buvo įvertintas kaip informacinio pobūdžio pranešimas, kad 2021 m. lapkričio 16 d. LTEC atsakymas dėl išnagrinėto X skundo skundžiamas teismui.

Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis Taisyklių 33 punkte įtvirtinta nuostata, kad į tokio pobūdžio asmenų kreipimus nėra atsakoma, atsakymas X nebuvo teikiamas.“

4.3. „Remiantis Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalo duomenimis, X 2022 m. vasario 10 d. Vilniaus apygardos administraciniam teismui pateikė skundą dėl 2021 m. lapkričio 16 d. rašte Nr. S-1016 LTEC pateikto atsakymo į X skundą. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2022 m. vasario 21 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. 123236-860/2022 nurodė X iki 2022 m. kovo 7 d. pašalinti skundo trūkumus, o 2022 m. kovo 16 d. nutartimi pakartotinai nustatė terminą iki 2022 m. kovo 31 d. pašalinti patikslinto skundo trūkumus.

Kaip aukščiau minėta, X 2021 m. lapkričio 16 d. raštu Nr. S-1016 buvo informuotas apie atsakymo apskundimo tvarką. X kreipusis į LTEC telefonu, jam dar kartą operatyviai buvo suteikia visa informacija apie skundo teismui padavimo tvarką.

Atsižvelgiant į tai, kad X pateikė skundą Vilniaus apygardos administraciniam teismui, jo teisės į galimai pažeistų teisių gynybą nebuvo suvaržytos.“

Prie rašto pridėta: 2021 m. lapkričio 16 d. LTEC raštas Nr. S-1016, Pareiškėjo 2021-08-04 prašymas Nr. B-945.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

5. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama ir – VAI):

3 *straipsnis. Viešojo administravimo principai* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 1) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; [...] 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...] 8) nepiktnaudžiavimo valdžia. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų; 9) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...]“;

11 *straipsnis. Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas* – „3. Prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatyta specialų statusą turinčio fizinio asmens sprendimu gali būti nenagrinėjamas, jeigu: 1) nėra galimybės prašymą ar skundą teikiančią asmenį

identifikuoti arba patikrinti prašymo ar skundo autentiškumo; 2) jis grindžiamas akivaizdžiai tikrovės neatitinkančiais faktais arba jeigu jo turinys nekonkretus ir nesuprantamas ir dėl to viešojo administravimo subjektas negali tokio prašymo ar skundo išnagrinėti; 3) paaiškėja, kad dėl to paties klausimo atsakymą yra pateikęs arba sprendimą yra priėmęs viešojo administravimo subjektas, į kurį kreiptasi, arba kitas kompetentingas viešojo administravimo subjektas ir asmuo nepateikia naujų duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtą sprendimą; 4) paaiškėja, kad skundą dėl to paties klausimo pradėjo nagrinėti išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucija ar teismas; 5) nuo skunde nurodytų pažeidimų paaiškėjimo asmeniui dienos iki skundo padavimo dienos yra praėję daugiau kaip 6 mėnesiai; 6) prašymas ar skundas viešojo administravimo subjektui pateiktas ne pagal kompetenciją.

4. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis.“

6. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (toliau vadinama – Taisyklės) aktualios nuostatos:

- nuo 2017-11-23 iki 2021-12-06 galiojusi suvestinė redakcija:

„38. Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas. Persiunčiant prašymą ar skundą nagrinėti kitai kompetentingai institucijai ir informuojant apie tai asmenį ar jo atstovą, pranešime asmeniui nurodyti minėtos apskundimo tvarkos nereikia“;

- nuo 2021-12-07 galiojanti suvestinė redakcija:

42. Į prašymą ar skundą paprastai atsakoma tokiu būdu, koku buvo pateiktas prašymas ar skundas.

[...]

45. Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį:

45.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti;

45.2. į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktuali klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti;

45.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka.

[...]

47. Atsakyme į prašymą ar skundą arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo ar pranešimo apskundimo tvarką, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsniu, nurodant konkrečios institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.“

Lietuvos Respublikos teismų praktika

7. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (LVAT) 2015 m. liepos 31 d. sprendime, priimtame administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015, yra konstatavęs:

„Gero administravimo principas yra platus, tai yra savyje talpinantis ne vieną įvairaus pobūdžio (materialinio, procedūrinio) imperatyvą (elementą), tai yra: *Pareigą imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai*. Atsakingo valdymo (gero administravimo) principas, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą.“

LVAT 2015 m. birželio 26 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eA-2142-624/2015 konstatavo, kad gero administravimo principas reikalauja, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, veiktų rūpestingai ir atidžiai, taip pat užtikrintų, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų.

Šis principas suponuoja taip pat tai, kad viešojo administravimo subjektas turi pareigą pateikti suinteresuotam asmeniui objektyvią ir teisingą informaciją jį dominančiu klausimu (2015 m. birželio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2142-624/2015).

Tyrimo išvados

8. Skunde Pareiškėjas rašo, kad 2021 m. gruodžio 15 d. su skundu kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą dėl LTEC direktoriaus netinkamai išnagrinėto skundo. Skundą siuntė į Vilniaus apygardos administracinį teismą per LTEC. Tačiau jo skundo LTEC Vilniaus apygardos administraciniam teismui nepersuntė, taip pat Pareiškėjas iš LTEC negavo jokio atsakymo.

9. LTEC išnagrinėjęs 2021 m. spalio 28 d. pateiktą Pareiškėjo skundą dėl eksperto K.G. 2021-03-16 ekspertizės išvadų ekspertizės akte, 2021 m. lapkričio 16 d. raštu pateikė atsakymą Nr. S-1016 ir nurodė atsakymo apskundimo tvarką – nurodydamas instituciją, kurioms gali būti paduotas skundas, pavadinimus ir adresus, taip pat terminą, per kurį gali būti pateiktas skundas.

10. Skundo tyrimo metu gavus dokumentus ir kitą informaciją nustatyta, kad Pareiškėjas netinkamai interpretuodamas teisės aktų nuostatas, kad „administraciniai skundai“ siunčiami per instituciją, kurios veiksmai yra skundžiami, el. paštu kreipėsi į LTEC, kad šis centras pateiktų jo skundą Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

LTEC 2021 m. lapkričio 16 d. atsakymo Pareiškėjui apskundimo tvarkoje nėra pateikta informacijos, kuri galėtų būti suprantama taip, kad skundas gali būti paduodamas per instituciją, kurios veiksmai yra skundžiami.

LTEC, gavęs Pareiškėjo skundą, teismui jo nepersuntė ir nepateikė Pareiškėjui jokio atsakymo.

Seimo kontrolierei LTEC pateikė informaciją nurodydamas, kad Pareiškėjo siųstas elektroninis laiškas buvo įvertintas kaip informacinio pobūdžio pranešimas, į kurį atsakyti nereikia.

11. Vadovaujantis VAI nustatytu teisiniu reglamentavimu (šios pažymos 5 punktą) prašymas ar skundas gali būti nenagrinėjamas, jeigu:

- nėra galimybės prašymą ar skundą teikiantį asmenį identifikuoti;
- jis grindžiamas akivaizdžiai tikrovės neatitinkančiais faktais arba jeigu jo turinys nekonkretus ir nesuprantamas ir dėl to viešojo administravimo subjektas negali tokio prašymo ar skundo išnagrinėti;

- paaiškėja, kad dėl to paties klausimo atsakymą yra pateikęs arba sprendimą yra priėmęs viešojo administravimo subjektas, į kurį kreiptasi;
  - paaiškėja, kad skundą dėl to paties klausimo pradėjo nagrinėti išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucija ar teismas;
  - nuo skunde nurodytų pažeidimų paaiškėjimo asmeniui dienos iki skundo padavimo dienos yra praėję daugiau kaip 6 mėnesiai;
  - prašymas ar skundas viešojo administravimo subjektui pateiktas ne pagal kompetenciją.
- Šis prašymų ir skundų nenagrinėjimo pagrindų sąrašas yra baigtinis.

Pažymėtina, kad Pareiškėjo kreipimasis galėjo būti nenagrinėjamas dėl to, kad jis viešojo administravimo subjektui (LTEC) buvo pateiktas ne pagal kompetenciją. Tačiau tokiu atveju LTEC turėjo informuoti apie tai Pareiškėją, pateikdamas jam atsakymą, kaip tai nustatyta VAĮ 11 straipsnio 4 dalyje (šios pažymos 5 punktas).

Negavęs atsakymo, Pareiškėjas į LTEC kreipėsi telefonu. Kaip informavo LTEC, Pareiškėjui telefonu buvo suteikta visa informacija apie skundo padavimo teismui tvarką.

12. Asmenų skundų ir prašymų nagrinėjimą viešojo administravimo subjektuose (institucijose) reglamentuoja ir Taisyklės. Vadovaujantis jų nuostatomis, institucija (taip pat ir LTEC) į asmens prašymą turi atsakyti *tokiu būdu, koku buvo pateiktas prašymas ar skundas* (šios pažymos 6 punktas).

Atsižvelgiant į šią nuostatą, konstatuotina, kad LTEC atsakymą į Pareiškėjo kreipimąsi turėjo pateikti raštu, t. y. tokiu būdu, kaip ir pats Pareiškėjas pateikė savo kreipimąsi, taip pat turėjo nurodyti kreipimosi nenagrinėjimo priežastis, atsakymo apskundimo tvarką, nurodydamas konkrečią instituciją, kuriai gali būti paduotas skundas.

13. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad LTEC Pareiškėjui atsakymo nepateikė, nesilaikė gero administravimo principo, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, turi veikti rūpestingai ir atidžiai, taip pat užtikrinti, kad būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų, todėl Skundas dėl LTEC pareigūnų veiksmų nepateikiant atsakymo į Pareiškėjo kreipimąsi yra **pagrįstas**.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

14. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X Skundą dėl Lietuvos teismo ekspertizės centro pareigūnų veiksmų, nepateikiant atsakymo į Pareiškėjo kreipimąsi, pripažinti **pagrįstu**.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

15. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė Lietuvos teismo ekspertizės centro direktoriui rekomenduoja: imtis priemonių, kad ateityje pareiškėjų kreipimaisi būtų nagrinėjami ir atsakymai teikiami laikantis gero viešojo administravimo principo bei vadovaujantis VAĮ bei Taisyklių nuostatomis, t. y., atsakymą pateikti tokiu būdu, koku gautas kreipimasis; gautus ne pagal kompetenciją kreipimusis persiųsti nagrinėti institucijai pagal jos kompetenciją, apie tai informuojant ir pareiškėjus, o kai nėra tinkamo nagrinėti skundą subjekto – taip pat informuoti apie tai pareiškėjus.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus

siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė